

Hloupý strach nenechá nohy na pokoji. „Představení s takovým názvem, takovou upoutávkou snad ani nemůže být špatné,“ říkala jsem si. „Jenže jak přemluvit Váňu?“ Už řadu let si smířeně odříkám běžná drobná potěšení – divadlo, kino. Váňovi je devět. Ještě pořád ho trochu děsí každá nová situace, neznámí lidé, hlasité zvuky, potlesk. Ale pokud ho něco zaujme – bude se tím zabývat bez přestání celé dny. Právě teď celé dny se zaujetím jezdí s kopce. Jak ho přemluvit, aby šel do divadla?

Nerozhodně stojíme opodál – koupit či nekoupit lístky? Máme strach.

„Všechno jsem pochopila!“ Lena se k nám rozbíhá s otevřenou náručí. Vlasy svázané do copánku, vyrudlá kazajka, pražádná líčidla. Tohle že je herečka? Ani náznak pózy, z jaké by mravenčilo. Ta nejryzejší přirozenost, s níž se pronikne zvenčí rovnou dovnitř. „Znám takové děti! Často je tu máme! Je pro nás moc důležité, že jste přišli! Zaplatíte až po představení, kdykoli během něj se můžete zvednout a odejít.“ Mluví hlasitě rusky, s akcentem, skoro křičí, všichni se po nás dívají a myslí si, že se dávno známe.

Jak prosté! Všechno o mně pochopila! Nejsem jediná s tím svým hloupým strachem. Měla jsem chuť ji obejmout, přitisknout k srdci. Ovládla jsem se a hladím ji po ruce: „Díky Bohu.“ Nepláču. Už jsem i já pochopila – bude se konat zázrak! Uvěřila jsem v zázrak, přijmu ho s pokorně skloněnou hlavou.

Smáli jsme se tak, jak jsme se nesmáli už sto let. Spadávaly šupiny s očí, odkládaly se masky – první, druhá, třetí, a tekly slzy: vyplakat a vysmát všechn ten v duši usazený smutek. Zůstal nahý člověk, čerstvě zrozený.

Čemu jsme se tak smáli? Bylo to cirkusové divadlo nebo divadelní cirkus dvou herců-klaunů: Leny a Alberta. Stejně by bylo možné smát se deštíku běhajícímu po louce, když je světle a čisto v duši. Váňa se smál! Spolu se všemi! Tleskal, přivolával na scénu herce, schovávajícího se za oponou. Neutíkal, nezacpával si uši, nebrečel – bavil se spolu se všemi ostatními! „Je pro nás moc důležité, že jste přišli.“ A pro nás? Čím teprve je dnešek pro nás? Po letech vyhnání ze společnosti. Že dobrovolného? Ta navyklá, věčně nastražená pozornost, odsuzující pohledy, vymezený kruh - „on není jako všichni ostatní“. Nic z toho teď už nebylo! Byli jsme všichni spolu, my i ti

ostatní. Kdybyste tak věděli, Leno a Alberte, jak jste obrátili naruby naše vědomí!

Proč nemáme taky taková divadla – ve stanu, pouliční, putovní, s jevištěm uprostřed lidí? Proč se mi zdá, že za to může strach překročit meze zvyklostí, strach sestoupit ze scény, ubrat na vzdálenosti mezi hercem a divákem? Poprvé jsem ve společném prostoru s hercem, cítím, jak to zostruje vnímání. Je to pro mě zcela nový druh umění.

„Víte, existuje takové divadlo *Cirkusgiroldon*! Určitě tam jděte!“ - začala jsem oslovovat každého na potkání. Prohlížela jsem si fotografie Leny s Albertem na internetu. Chovala jsem se jako zamilovaný hlupáček. A Váňa se uveleboval vedle mě a říkal mi: „Hele, tady jsou oni!“ Taky se zamiloval!

Ne, nejsou žádné národnostní či jazykové bariéry, jsou jen příbuzné duše, které se na první pohled navzájem poznají. Raduji se jako dítě, že jsem objevila tuto všem známou pravdu.

Hned další týden jsem navštěvovala různé ordinace: „Jak jste na to přišla, že jde o autismus? Kdo stanovil diagnózu?“ Páni neurologové a psychiatři, to, co pozorujete vědeckou lupou a nevidíte, Lenka – putující klaun – uviděla na dálku a naráz. Protože se umí dívat, žije a nehraje pouhou hru pro hru.

„Je pro nás moc důležité, že jste přišli!“ opakuji si coby manifest, coby vyznání lásky takovým, jako je můj Váňa, - když pocítuji, že ztrácím výšku. A pomáhá to!

Díky, Leno a Alberte!

S úctou Žeňa, Saša a Váňa